

О.М. ІЄВЛЄВ
кандидат технічних наук,
доцент кафедри педагогіки та соціального управління
Інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»

ІНТЕГРАЦІЯ ФАХОВИХ І ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАНЬ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ

Реформування системи освіти України в умовах інтеграції до європейського освітній простір висуває підвищенні вимоги до підготовки майбутніх викладачів у закладах вищої освіти. Така підготовка відбувається шляхом навчання в магістратурі, яка через можливість зарахування на умовах перехресного вступу, виступає провідної формою підготовки викладачів.

Існують певні обмеження, які накладає сучасне законодавства на освітній процесі в магістратурі. Так обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90 (120) кредитів ЄКТС [1]. В свою чергу нормативно обмежується й аудиторне навантаження на тиждень.

За цих умов провідним критерієм якості підготовки майбутнього викладача виступає рівень його професійно-педагогічної мобільності.

При цьому фах майбутнього викладача визначається, за звичай, його базовою освітою на першому (бакалаврському)/ другому (магістерському) рівні вищої освіти. До того ж його освіта може бути й непедагогічною. Присвоєння такому фахівцю академічної та (або) професійної кваліфікації «викладач» відбувається при завершенні його навчання в магістратурі [1].

Формування професійно-педагогічної мобільності передбачає інтеграцію фахових і психолого-педагогічних знань.

З точки зору закономірностей розвитку сучасної дидактики, як справедливо вказує Р. Гуревич, є всі підстави констатувати факт все більшого прояву в ній інтеграційних процесів [2, с.97].

Реалізація ідей інтеграції передбачає, на думку Л. Сушенцевої, докорінну перебудову не лише педагогічного мислення, а й усієї системи освіти, вихід учителя, викладача за межі власного предмета. Основою інтеграції фундаментальних і психолого-педагогічних знань є спільність ідей, теорій, законів, закономірностей окремих наук, способів їх використання в продуктивній праці людини [4, с. 239].

Інтеграція передбачає включення до навчальних дисциплін спеціальностей відповідних знань із професійно-педагогічної мобільності із одночасним використанням принципів/підходів/інноваційних технологій для її формування.

Інтеграція фахових і психолого-педагогічних знань пов'язана з формуванням як з особистісною, так і з діяльнісною складових професійно-педагогічної мобільності.

Так зміни у змістовних модулях навчальних дисциплін: «Загальна педагогіка», «Психопедагогіка управління»/ «Педагогіка управління», сприятимуть набуттю мотиваційної, адаптивної, рефлексивної і творчої компетентностей (особистісна складова).

Відповідно зміни у навчальних дисциплінах: «Методика навчання», «Методика викладання у загальноосвітньому навчальному закладі»/ «Методика викладання у вищій школі та основи педагогічної майстерності» – сприятимуть набуттю професійної, педагогічної, проектної і психологічної компетентностей (діялісна складова). При цьому фахова компетентність у цьому підході, як зазначалося вище, пов'язана переважно із базовою освітою майбутнього викладача.

Водночас на думку Ю. Измайлової, інтеграція веде до усвідомлення психолого-педагогічних знань як системи і одночасно як основи професійної підготовки, що збільшує обсяг взаємодії між психолого-педагогічними дисциплінами, проте передбачає збереження їх автономності [3, с. 9-10].

Тому формування професійно-педагогічної мобільності передбачає введення до навчального плану спеціальностей авторських курсів «Професійна мобільність випускника вищого навчального

закладу» та «Професійно-педагогічна мобільність викладача». Вивчення цих авторських курсів сприятиме опануванню майбутніми викладачами теорією і практикою професійно-педагогічної мобільності.

Таким чином професійно-педагогічної мобільність виступає критерієм якості підготовки майбутнього викладача. Формування професійно-педагогічної мобільності передбачає інтеграцію фахових і психолого-педагогічних знань. Це передбачає зміни у змістовних модулях навчальних дисциплін освітніх програм та введення до навчальних планів спеціальностей авторських курсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Стаття 5. Рівні та ступені вищої освіти. Стаття 55. Основні посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої освіти та порядок їх заміщення // Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII (із змінами і доповненнями)/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 06.05.2019).

2. Гуревич Р. С. Інтеграція наукових знань у підготовці майбутнього вчителя технологій// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2015. Вип. 51. С. 97

3. Измайлова Ю. М. Интеграция теоретических и практических психолого-педагогических знаний как средство совершенствования профессиональной подготовки будущих инженеров-педагогов : автореф. дис. ... к. пед. наук : 13.00.08. Саратов, 2006. 25 с.

4. Сушенцева Л.Л. Теоретико-методичні засади формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. К., 2012. 559 с.